

Rapport 2009-1

Kartlegging av elvemusling
(*Margaritifera margaritifera*)
i Salten, Ofoten og Vesterålen

Rapport nr. 2009-01 Antall sider: 37

Tittel : Kartlegging av elvemusling (*Margaritifera margaritifera*)
i Salten, Ofoten og Vesterålen

Forfatter (e) : Lisbeth Jørgensen og Morten Halvorsen

Oppdragsgiver : Fylkesmannen i Nord-Trøndelag/Direktoratet for Naturforvaltning

Sammendrag: Sesongen 2008 ble 28 vassdrag i midtre og nordre Nordland undersøkt med hensyn på forekomsten av elvemusling (*Margaritifera margaritifera*). Kun halvparten av disse vassdragene sto på den opprinnelige lista med innrapporterte observasjoner av musling (Dolmen og Kleiven 1997).

Vassdragene er stort sett små, med små nedslagsfelt, og de fleste av disse har da også små muslingbestander. Kun Futelva, Fjærevassdraget og Mølnelva i Bodø kommune har vi vurdert til å ha store bestander, mens nesten halvparten ble betegnet som middels; (Heggstadelva (Lødingen), Laksåvassdraget (Evenes), Forsåvassdraget (Ballangen), Sagelvvassdraget (Hamarøy), Helskardåga (Fauske), Festvågvasdraget (Bodø), Halsosvassdraget (Meløy), eller middels/liten; Korsvikelva (Sørfold) og Forsåelva (Tysfjord) (Tabell 1, Figur 1 og 2).

Resten av muslingsbestandene ble betegnet som små; Gårdselva (Andøy), Kongselvassdraget (Hadsel), Austervikvassdraget (Evenes), Varpavassdraget (Tysfjord/Hamarøy), Nonsvatn/Rundvatn og Marhaugelva (Steigen), Strandåvassdraget, Lakselva i Misvær og Valneselva (Bodø) og Følvikelva (Gildeskål).

To bestander ble ansett for å være liten/truet, og dette gjelder Reipåvassdraget i Meløy og Lakselva i Valjorda (Sørfold) (Tabell 1, Figur 1 og 2.). Grense for utbredelse av muslingen i de ulike vassdragene fins i vedlegg 1.

I fire undersøkte vassdrag ble det ikke funnet musling (vedlegg 2).

Forsidebilde: Muslingspor på bunnen. Forsåelva i Tysfjord.

Baksidebilde: Begrodde muslinger i Strandåvassdraget på Kjerringøy, Bodø.

Nordnorske ferskvannsbiologer

Eidsfjordveien 119

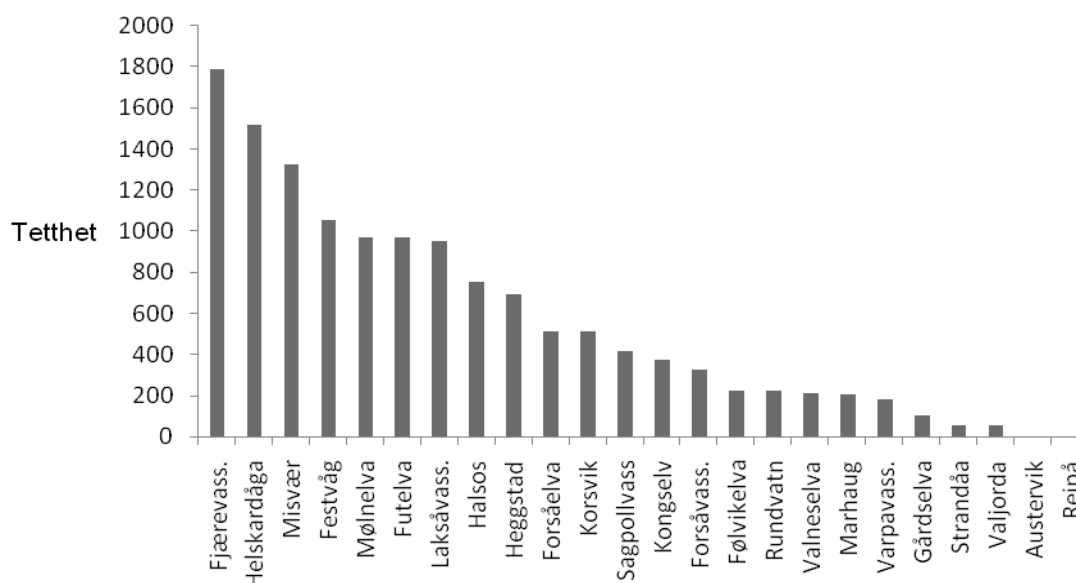
8400 Sortland

Tlf. 761 24578 /416 62406/ 977 33052

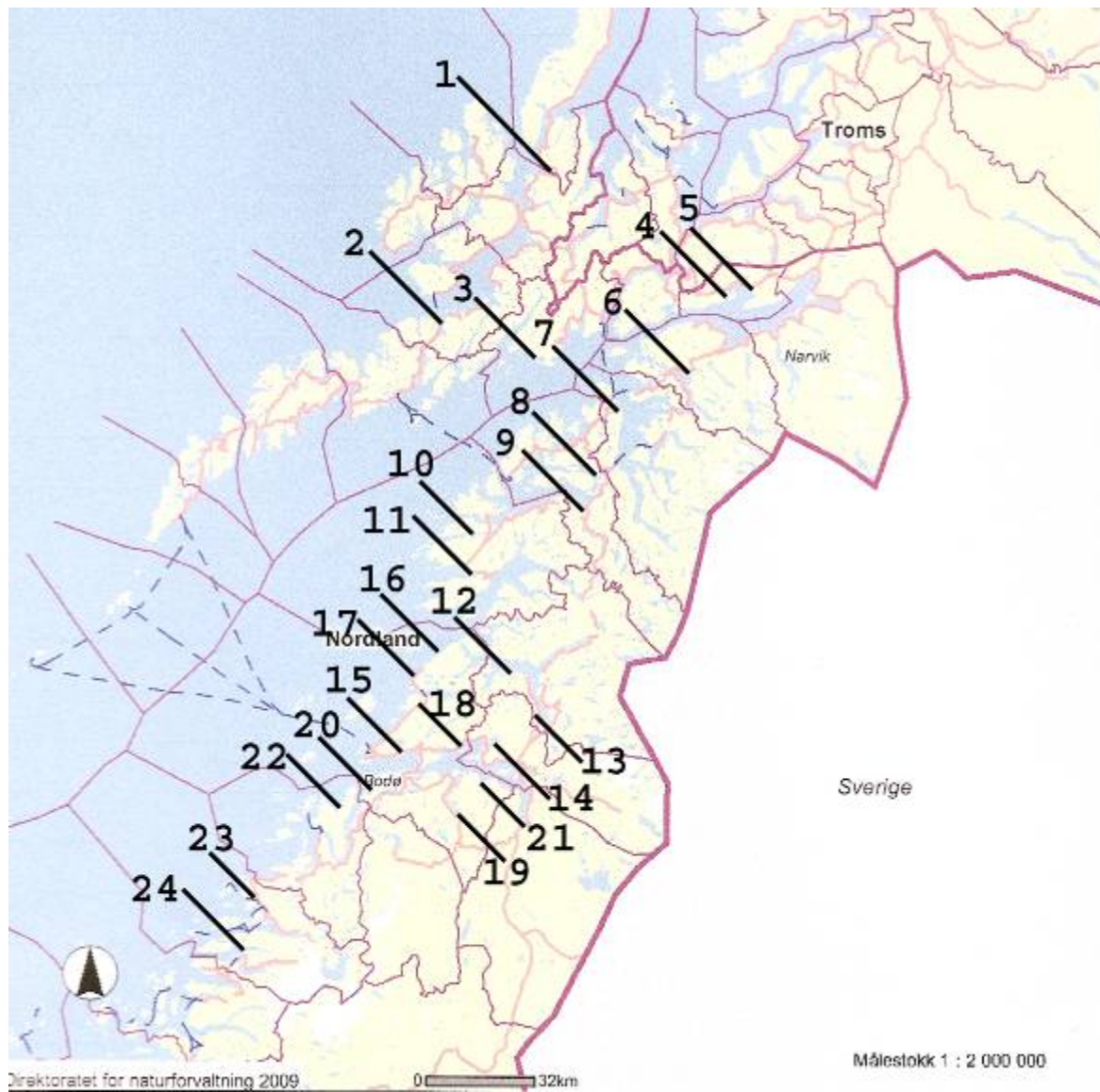
E-post: ferskv@tnett.no

Tabell 1. Oversikt over vassdrag i Salten, Ofoten og Vesterålen med forekomst av elvemusling. Tabellen viser tettheter av muslinger i hvert vassdrag (basert på 15. min. telling), en vurdering av bestandstørrelse og rekruttering, samt hvilke bestander av anadrome (sjøvandrende) laksefisk som evt fins i de ulike vassdragene.

Kommune	Vassdrag	Tetthet (maks. ant. Ind. pr/15 min)	Vurdering av bestands- Størrelse	Vurdering av rekruttering (basert på lengdefordeling av plukkede muslinger)	Anadrome fisk tilstede Laks (L) Sjørret (Ø) Sjørøye (R)
Andøy	1. Gårdselva, Forfjord	102	Liten	Dårlig	LØ
Hadsel	2. Kongselvassdraget	373	Liten	Middels	Ø
Lødingen	3. Mølnelva/Heggstadelva	690	Middels	Dårlig	Ukjent
Evenes	4. Laksåvassdraget	950	Middels	Dårlig	LØ
Evenes	5. Austervikvassdraget	-	Liten	-	-
Ballangen	6. Forsåvassdraget	325	Middels	Dårlig	LØ
Tysfjord	7. Forsåelva	515	Liten/middels	Middels/dårlig	LØ
Tysfjord/Hamarøy	8. Varpavassdraget	182	Liten	Dårlig	LØ
Hamarøy	9. Sagelvvassdraget	416	Middels	Middels/dårlig	LØ
Steigen	10. Nonsvatn/Rundvatn (Sagpollvassdraget)	220	Liten	Dårlig	ØR
Steigen	11. Marhaugelva	202	Liten	Dårlig	Ø
Sørfold	12. Korsvikelva	511	Middels/liten	Dårlig	-
Sørfold	13. Lakselva/Valjorda	52	Liten/truet	Dårlig	LØ
Fauske	14. Helskardåga	1517	Middels	Middels/dårlig	Ukjent
Bodø	15. Futelva	968	Stor	Middels/dårlig	LØ
Bodø	16. Strandåvassdraget	53	Liten	Dårlig	Ø
Bodø	17. Fjærevassdraget	1792	Stor	God	LØR
Bodø	18. Festvågassdraget	1052	Middels	Middels/dårlig	-
Bodø	19. Lakselva i Misvær	1325	Liten	Dårlig	LØ
Bodø	20. Valneselva	211	Liten	Dårlig	LØ
Bodø	21. Mølnelva	968	Stor	God	-
Gildeskål	22. Følvikelva	220	Liten	God	-
Meløy	23. Reipåvassdraget	-	Svært liten/truet	-	LØ
Meløy	24. Halsosvassdraget	752	Middels	Dårlig	-

Figur 1. Tetthet av elvemusling (maks. antall individer telt pr. 15 minutter) i vassdrag i Salten, Ofoten og Vesterålen.

Figur 2. Geografisk plassering av vassdrag med elvemusling

Kommune	Nr	Vassdrag	Kommune	Nr	Vassdrag
Andøy	1.	Gårdselva	Sørfold	13.	Lakselva/Valjorda
Hadsel	2.	Kongselvassdraget	Fauske	14.	Helskardåga
Lødingen	3.	Mølnelva/Heggstadelva	Bodø	15.	Futelva
Evenes	4.	Laksåvassdraget	Bodø	16.	Strandåvassdraget
Evenes	5.	Austervikvassdraget	Bodø	17.	Fjærevassdraget
Ballangen	6.	Forsåvassdraget	Bodø	18.	Festvågvasdraget
Tysfjord	7.	Forsåelva	Bodø	19.	Lakselva i Misvær
Tysfjord/Hamarøy	8.	Varpavassdraget	Bodø	20.	Valneselva
Hamarøy	9.	Sagelvassdraget	Bodø	21.	Mølnelva
Steigen	10.	Nonsvatn/Rundvatn(Sagpollvassd.)	Gildeskål	22.	Følvikelva
Steigen	11.	Marhaugelva	Meløy	23.	Reipåvassdraget
Sørfold	12.	Korsvikelva	Meløy	24.	Halsosvassdraget

Forord

Denne kartleggingen av forekomstene av elvemusling i Nordland (med vekt på regionene Salten og Ofoten) er en del av Direktoratet for Naturforvaltning (DN) sin handlingsplan for elvemusling i Norge. Tidligere har vi utgitt en rapport med vekt på regionene Lofoten og Vesterålen. Arbeidet koordineres av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag.

Utgangspunktet for inventeringen var en rapport som inneholdt ei liste over vassdrag der det var mistanke om at det fantes muslinger. Denne lista er svært mangelfull og unøyaktig, og inneholder enkelte ganger bare en antydning om at en person har sett skjell i ei elv i en fjord...

Vi har derfor supplert denne opprinnelige lista ved hjelp av eget kontaktnett; som Wilfred Pedersen i Andøy, Roar Nilsen i Meløy, Frank Karlsen i Hadsel, Tommy Dahl i Ofoten og Kåre Børli i Valnesfjord. Leo Mikalsen i SNO tipset oss om bestanden i Korsvikdalen. Alle disse takkes så mye.

Det mest originale tipset denne gangen framkom imidlertid på et kaffeslabras ved Ravikelva på Sandhornøya i Gildeskål. Under kaffen ble det vist fram et skjell, og en syklende ungdom kunne da fortelle at slike skjell var det der de brukte å bade. Badekulpen lå i Følvikelva, noen km unna. Slike historier viser at det framdeles kan være en del uregistrerte bestander i fylket.

Kartleggingen er utført av de to forfatterne, med god hjelp av neste generasjon ferskvannsbioleger i familien; Helle og Pernille.

Innhold

Sammendrag.....	2
Innledning.....	6
Metoder.....	6
Resultater.....	7
1. Gårdselva (Forfjord), Andøy.....	7
2. Kongselvassdraget, Hadsel.....	8
3. Mølnelva (Heggstad), Lødingen...	9
4. Laksåvassdraget Evenes.....	10
5. Austervikvassdraget, Evenes.....	11
6. Forsåvassdraget, Ballangen.....	12
7. Forsåelva, Tysfjord.....	13
8. Varpavassdraget, Hamarøy.....	14
9. Sagelvassdraget, Hamarøy.....	16
10. Nonsvatn/Rundvatn, Steigen (Sagpollvassdraget).....	17
11. Marhaugelva, Steigen.....	18
12. Korsvikelva, Sørfold.....	19
13. Lakselva (Valljorda), Sørfold.....	20
14. Helskardåga, Fauske.....	21
15. Futelva (Breivadelva), Bodø.....	23
16. Strandåvassdraget, Bodø.....	24
17. Fjærevassdraget, Bodø.....	25
18. Festvågvasdraget, Bodø.....	27
19. Lakselva i Misvær, Bodø.....	26
20. Valneselva, Bodø.....	28
21. Mølnelva, Bodø.....	29
22. Følvikelva, Gildeskål.....	30
23. Reipåvassdraget, Meløy.....	31
24. Halsosvassdraget, Meløy.....	32
Referanser.....	33
Vedlegg.....	35

Innledning

Elvemuslingen er en ferskvannsmusling som har hatt en negativ utvikling sett i et større perspektiv. Med økende befolkningstetthet, landbruk og industri har artens levevilkår blitt forverret mange steder. Mer konkret er det tekniske inngrep som kanalisering i tillegg til eutrofiering og sur nedbør som utgjør de store truslene for denne arten.

I Nord-Norge er situasjonen derimot ikke så svart; her er det mindre folk og store ubrukte arealer. Her er det heller mangelen på kartlegging av naturressursene som er problemet; en vet da ikke hvilke lokaliteter som er spesielt verdifulle og som trenger vern. Kartlegging av artens utbredelse er dermed første steget mot et bedre vern og forvaltning. Utgangspunktet for kartlegginga er rapporten til Dolmen & Kleiven (1997a).

Det er ingen grunn til å lage en faglig innledning på denne rapporten; det er allerede utarbeidet flere slike rapporter (Dolmen & Kleiven 1997b, Mejdell Larsen 1997), i tillegg til DN's egen tiltaksplan.

Metoder

Formålet med vår undersøkelse var altså å finne lokalitetene (vassdragene) med elvemusling, samt å fastsette artens utbredelse i hvert enkelt vassdrag, å si noe om mengdene (tetthetene) av muslinger, samt å si noe om rekrutteringen (dvs størrelsesfordelingen) til bestanden.

Metodikken følger metodeheftet til Mejdell Larsen & Hartvigsen 1999). Utbredelsen ble kartlagt ved bruk av vannkikkert under gode forhold (liten vannføring); en går i elva der det er mulig, ellers må en observere fra bredden. Øvre og nedre grense blir oppgitt med UTM-verdier.

Til å beregne tettheten har en benyttet 15 min. telling. Dersom tetthetene var for høye for metoden er resultatene omregnet. Når tetthetene forandret seg mye i ei elv, tok vi flere tellinger. For å få et inntrykk av rekrutteringen har vi plukket ca 50-100 skjell og målt største lengde med skyvelær. Det er klart det er mange svakheter i metoden, men dette er første gangs kartlegging av et stort antall vassdrag.

Muslingspor på bunnen. Forsåelva i Tysfjord.

Resultater

1. Gårdselva, Forfjorden, Andøy

Gårdselva har et nedslagsfelt på ca 36 km² og munner ut i indre del av Forfjorden, ca 1.5 km nord for kommunegrensen mellom Andøy og Sortland.

Sjøvandrende laksefisk kan vandre ca 4.5 km opp i hovedløpet mot Lovikdalen/ Finnsætervatnet og 1.8 km opp i ei sideelv, Eideselva, som kommer inn fra sør ca. 2.2 km fra havet. Fra omtrent samme punkt kan fisken vandre ca 0.8 km nordover i ei sideelv, Langvassbekken, til Langvatnet (42 moh). Vassdraget har bestander av laks og sjørret (Jørgensen 2002).

Resultater

Gårdselva, samt sideelvene Eideselva og Langvassbekken ble undersøkt.

Det ble funnet elvemusling i:

- Langvassbekken

Tettheten av muslinger avtok sterkt nedenfor brua som krysser Langvassbekken ca. 0.6 km ovenfor Gårdselva. Her ble det kun sett 8 muslinger; den siste ble funnet bare 50 m ovenfor der hvor Langvassbekken munner ut i Gårdselva.

Tettheten av muslinger (antall/15 min.) var:

Langvassbekken: ovenfor brua: n=102

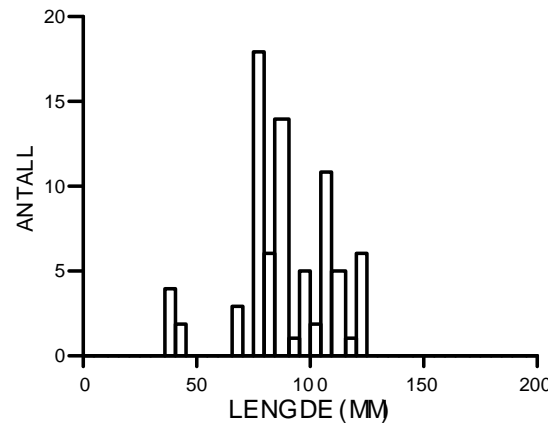
Langvassbekken: nedenfor brua: n=8

I Langvassbekken ble 78 muslinger lengdemålt, og disse hadde lengder fra 37-122 mm, med et gjennomsnitt på 88 ± 2 mm (Fig.3).

Konklusjon

Langvassbekken, en sideelv til Gårdselva i Forfjorden, har en liten, men levedyktig muslingbestand som er konsentrert til den korte strekningen fra Langvatnet ned til

veibrua (ca. 200 m). Rekrutteringen ser ut til å være heller dårlig.

Figur 3. Lengdefordeling av muslinger fra Langvassbekken, Gårdselva i Forfjorden.

Langvassbekken ovenfor brua

2. Kongselvassdraget, Hadsel

Kongselvassdraget på Hinnøya har et nedslagsfelt på ca 14 km² og munner ut på østsiden av Raftsundet.

Sjøvandrende laksefisk kan vandre opp i Litjevatn (8 moh), Storvatn (11 moh), Trivatnet (20 moh) samt ca 500 m opp i innløpselva til sistnevnte. Vassdraget har bestander av sjørret og stasjonær røye (Karlsen & Sæter 1992, Halvorsen m.fl. 1999).

Resultater

Utløpselva fra Litjevatnet til havet, samt elvestrekningene mellom innsjøene ovenfor ble undersøkt.

Det ble funnet elvemusling i:

- Utløpselva fra Litjevatnet
- Elva mellom Litjevatn og Storvatn, men kun ca 100 m oppstrøms Litjevatn

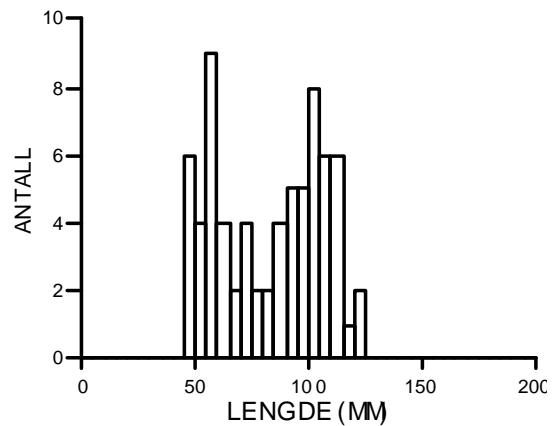
Tettheten av muslinger (antall/15 min.) var:

Utløpselva nedenfor brua: n=3
Utløpselva ovenfor brua: 145
Elva mellom Litjevatn og Storvatn: n=373

I vassdraget ble 70 muslinger lengdemålt, og disse hadde lengder fra 46-121 mm, med et gjennomsnitt på 82 ± 22 mm (Fig.4).

Konklusjon

Kongselvassdraget har en liten bestand av elvemusling konsentrert til utløpselva fra Litjevatnet samt elva mellom Litjevatn og Storvatn. Her var tetthetene høyest, men muslingen ble kun funnet på de nærmeste 100 meter ovenfor Litjevatnet. I utløpselva var det ganske lave tettheter, særlig nedenfor brua. Rekrutteringen ser ut til å være middels.

Figur 4. Lengdefordeling av elvemuslinger i Kongselvassdraget i Hadsel

Utløpselva ovenfor brua

3. Mølnelva (Heggstad), Lødingen

Mølnelva har et nedslagsfelt på ca 6 km², og munner ut i Heggstadosen (og Vestfjorden) litt øst for Vågehamn/Lødingen vestbygd.

Sjøvandrende laksefisk kan vandre ca 1 km oppstrøms. Videre er det ca 1 km elv opp til Heggstadvatnet (71 moh). Innsjøen er drikkevannskilde til området, og det ble bygd en demning i utløpet i 1959. Demningen er heldigvis lekk, slik at dette utgjør en viss minstevannføring i elva. De øverste 400 m av elva er storsteinet, uten synlig vannspeil. Fiskeproduksjonen i elva er ikke kartlagt.

Resultater

Elva ble undersøkt fra havet og opp til innsjøen. Det beste området for muslinger er de nederste 2/3 av elva, dvs nedenfor blokkmarka. I det øverste området ble det kun funnet enkelte døde skjell, faktisk helt opp til innsjøen.

Tettheten av muslinger (antall/15 min) var:

Litt nedenfor veien (mot havet): n=340
--

Litt ovenfor fossen; i det beste området: n= 690

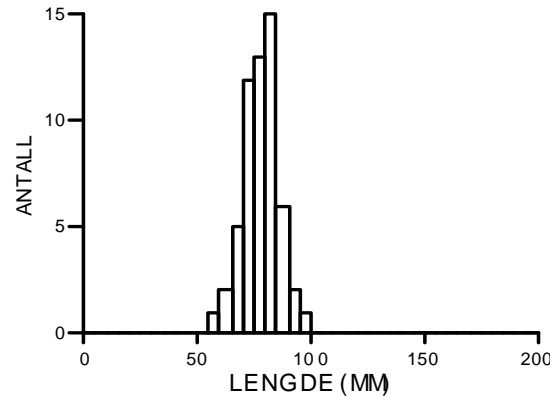
I alt ble 57 muslinger lengdemålt, og disse hadde lengder fra 57-98 mm, med et gjennomsnitt på 76 ± 7 mm (Fig.5).

Konklusjon

Mølnelva (Heggstad) har middels, men levedyktig muslingbestand som strekker seg hele veien fra Heggstadvatnet og ned til havet. Det var imidlertid så liten vannføring i øvre del av elva at vannspeilet ikke var synlig mellom de store steinene/blokkene.

Rekrutteringa ser ut til å være heller dårlig, fordi de aller minste individene (<60 mm) ble ikke funnet.

Her er det viktig at myndighetene sørger for vannføring til muslingbestanden, i konkurranse med drikkevannsutttaket.

Figur 5. Lengdefordeling av muslinger fra Mølnelva (Heggstad)

Øvre del med minimal vannføring

Demningen ved Heggstadvatnet

4. Laksåga (fra Osvatn), Evenes

Laksåvassdraget har et nedslagsfelt på ca 42 km², og munner ut i Ofotfjorden mellom Bogen og Evenes flyplass.

Sjøvandrende laksefisk kan vandre opp i Osvatnet og videre ca 2-300 m opp i innløpselva. Ca 1.5 km nedenfor Osvatnet kommer Vasselva inn i utløpselva fra nord. Denne sideelva er svært bratt og fisk kan kun vandre kun ca 50 m oppstrøms før de møter hinderet.

Laksunger dominerer utløpselva fra Osvatnet (Karlsen & Sæter 1991, Halvorsen & Jørgensen 1996). I Osvatnet er det en viss andel sjørørret (Halvorsen 1993).

Resultater

Mesteparten av utløpselva, pluss innløpselva til Osvatnet ble undersøkt.

Det ble funnet muslinger i:

- Vasselva (nederst)
- Utløpselva (midtpartiet)

Muslingene var konsentrert til et område som ligger rundt omkring samløpet mellom utløpselva og Vasselva. Det er gode mengder av muslinger på denne ca 1 km lange strekningen. Ovenfor og nedenfor kan det være enkeltindivider. Nedstrøms dette området er elva for stri.

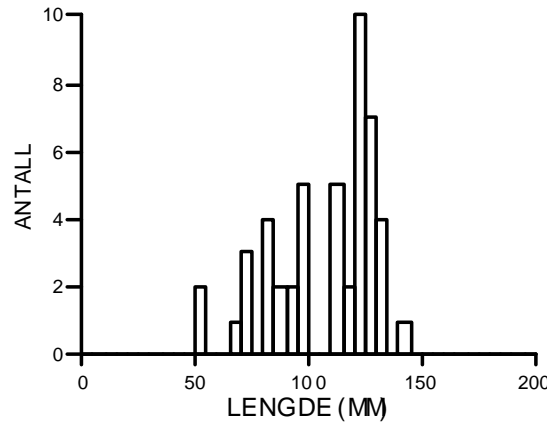
Tettheten av muslinger (antall/15 min) var:

Rett ovenfor samløpet mellom utløpselva fra Osvatnet og Vasselva: n=950

I alt ble 50 muslinger lengdemålt. Disse hadde lengder fra 50-140 mm, med et gjennomsnitt på 107 ± 22 mm (Fig.6).

Konklusjon

Vassdraget har en middels bestand av musling konsentrert til et område i midtre del av elva. Rekrutteringen ser ut til å være heller dårlig.

Figur 6. Lengdefordeling av elvemusling i Laksåvassdraget, Evenes

Rett ovenfor samløpet med Vasselva

Fra Vasselva og nedover hovedløpet

5. Austervikvassdraget, Evenes

Austervikelva har et nedslagsfelt på ca 94 km², og munner ut i Ofotfjorden, litt øst for Bogen.

Sjøvandrende laksefisk kan kun vandre noen hundre meter til et større vandringshinder. I vassdraget er det tre relativt store innsjøer; nederst Austervikvatnet (116 moh) dernest Holmevatnet (135 moh) og øverst Skallvatnet (164 moh). De to sistnevnte innsjøene er prøvefisket, og har gode ørretbestander (Halvorsen 1997).

Resultater

Skallvasselva fra Austerkjosen til Holmevatnet ble undersøkt. Elva er generelt svært dyp og vi måtte bruke gummibåt. Pga den vanskelige tilgjengeligheten måtte resten av arbeidet utsettes til neste sesong (2009).

Det ble funnet muslinger i:

- Skallvasselva, fra Austerkjosen til Holmevatnet

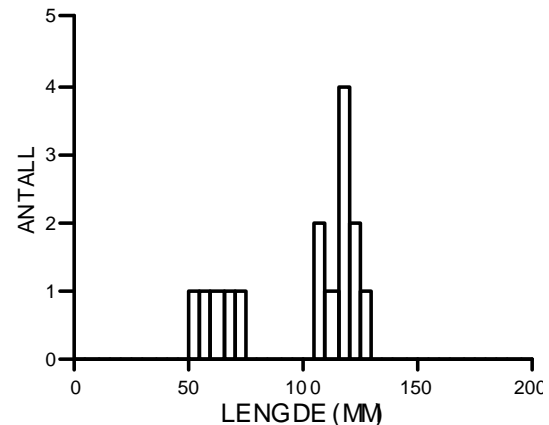
I elva var det lave tettheter av muslinger og det var ikke mulig å foreta noen form for telling. De få individene sto på 1.5-2 meters dyp, og var vanskelige å få opp. Det var en og annen musling langs hele elvestrekningen. Det ble primært observert store individer.

I vassdraget ble 15 muslinger lengdemålt, og disse hadde lengder fra 52-126 mm, med et gjennomsnitt på 98 ± 27 mm (Fig.7).

Konklusjon

I den dype Skallvasselva ble det funnet enkelte muslinger. Lokalteten ligger 135-140 moh, noe som indikerer at muslingene er kommet dit med fiskeutsettinger. Registreringene i dette vassdraget er såpass tidkrevende at arbeidet vil bli slutført i 2009.

Ettersom vi fikk tak i så få individer er det ikke mulig å si noe sikkert om rekrutteringen, men blant de få vi fikk opp var det enkelte forholdsvis små individer.

Figur 7. Lengdefordeling av elvemusling i Austervikvassdraget

Det eneste grunne (beste) partiet i Skallvasselva

6. Forsåvassdraget, Ballangen

Forsåvassdraget har et nedslagsfelt på ca 300 km², men 80 km² av dette er overført til kraftproduksjon. Vassdraget munner ut ca 30 km sør for Ballangen sentrum.

Sjøvandrende laksefisk kan, etter byggingen av laksetrappa ved fjorden i 1978, vandre opp til Forsåvatnet, og videre opp hovedløpet (Sørelva) til Litjevvatnet (53.5 moh) og Sjurvatnet (55 moh). Fra Forsåvatnet kan fisk også vandre nordover et kort stykke opp i Skaforsen som kommer bratt ned fra Djupvatnet.

Etter byggingen av laksetrappa ved munningen i havet har det blitt etablert bestander av laks og sjørret i vassdraget (Halvorsen 1999, 2001).

Resultater

Hovedelva ble undersøkt fra Forsåvatnet til Sjurvatnet. Videre ble Skafossen undersøkt opp til Djupvatnet.

Det ble funnet elvemusling i:

- I Sørelva, fra Forsåvatnet opp til Litjevvatnet.
- Skaforsen (nederst).

Tettheten av muslinger (antall/15 min) var:

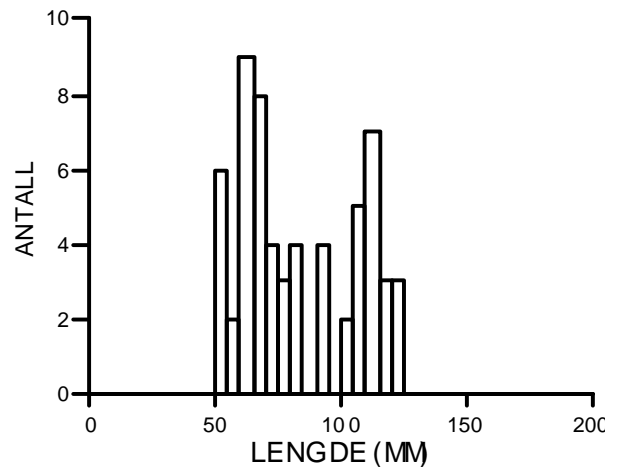
Sørelva rett ovenfor Forsåvatnet: n=325
Sørelva litt lenger oppstrøms: n=295
Sørelva nedenfor Litjevvatnet: n=108
Skaforsen: n=3

I alt ble 60 muslinger lengdemålt, og disse hadde lengder fra 51-121 mm, med et gjennomsnitt på 83 ± 22 mm (Fig.8).

Konklusjon

Forsåvassdraget har en middels bestand av elvemusling, lokalisert til Sørelva, samt enkelte individer i Skafossen. Rekrutteringen ser ut til å være heller dårlig. Siden muslingen har vært der lenge før laksetrappa (og laksen) ble etablert, formorer de seg nok på ørreten, og denne arten har sannsynligvis gått sterkt tilbake

som følge av at laksen har etablert seg i elva.

Figur 8. Lengdefordeling av elvemuslinger fra Forsåvassdraget i Ballangen.

Muslingene sto på dypt vann i Sørelva

7. Forsåelva, Tysfjord

Forsåelva har et nedslagsfelt på ca 30 km², og munner ut i Tysfjorden litt sør for Storjord.

Sjøvandrende laksefisk kan vandre ca 4.5 km opp til vandringshinderet rett under Forsålitjvatnet). Elva har bestander av laks og sjørørret (Karlsen & Sæter 1991, Jørgensen 2000).

Resultater

Elva fra munningen i havet og opp til vandringshinderet, samt elva mellom Forsålitjvatnet og Kilvatnet ble undersøkt.

Det ble funnet muslinger i:

- Forsåelva; fra munningen opp til vandringshinderet.

Det ble ikke funnet musling ovenfor vandringshinderet. Forsåelva har svært varierende fall, og muslingene er knyttet til områdene som renner friskt, dvs nedenfor og ovenfor myra. På myra er elva stille og dyp (opptil 3-4 m).

Tettheten av muslinger (antall/15 min) var:

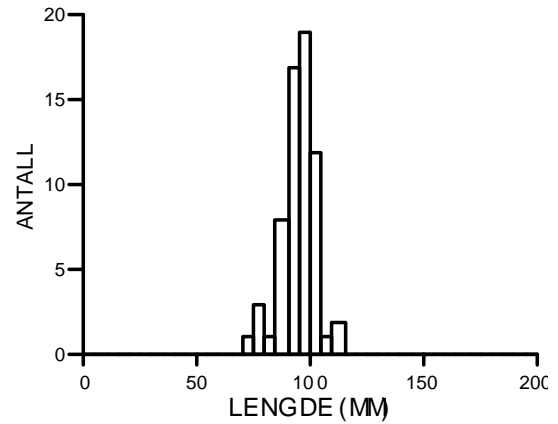
Litt nedenfor bro: n=410

Litt ovenfor myra: n=515

I Forsåelva ble 64 muslinger lengdemålt, og disse hadde lengder fra 72–112 mm, med et gjennomsnitt på 93 ± 7 mm (Fig.9).

Konklusjon

Forsåelva har en liten/middels muslingbestand konsentrert til øvre og nedre del av tilgjengelig strekning for sjøvandrende laksefisk. I mellom renner elva stille (over myra) med ugunstige forhold. Rekrutteringen ser også ut til å være middels/liten.

Figur 9. Lengdefordeling av elvemuslinger fra Forsåelva i Tysfjord

Nedre del

Øvre del

8. Varpavassdraget, Tysfjord/Hamarøy

Varpavassdraget har et nedslagsfelt på ca 91 km², og munner ut i Varpvågen, som igjen munner ut i Innhavet på Hamarøy.

Vassdraget har en rekke innsjøer som er tilgjengelig for sjøvandrende laksefisk. Fra havet kan sjøvandrende laksefisk vandre ca 0.5 km opp Varpelva til Varpvatn. Inn i Varpvatnet kommer Kvannelva fra nord. Fisk kan vandre videre opp i Kvannvatnet og Skillvatnet, men i praksis er det lite sjøvandrende fisk her. Fra Varpvatn kan fisk også vandre østover til Mellomvatn og Storvatn. Sistnevnte er definert å ha innlandsfisk. Vassdraget har bestander av laks og sjørørret (Jørgensen 2000).

Resultater

Mellomelva (Kvannvatn/Skillvatn), Kvannelva, Varpelva og Mellomelva (Varpvatn/Mellomvatn) ble undersøkt.

Det ble funnet muslinger i:

- Kvannelva
- Mellomelva (Varpvatn/Mellomvatn)

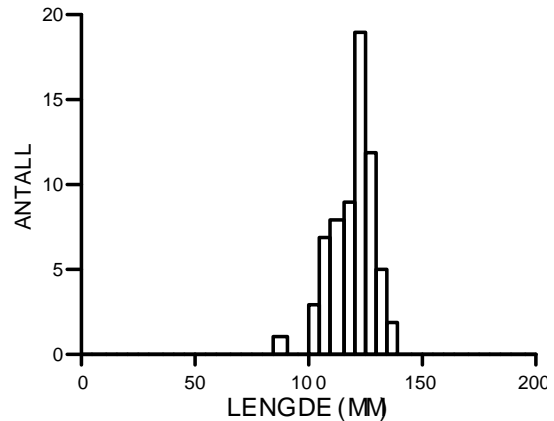
Tettheten av muslinger (antall/15 min) var:

Kvannelva nærmest Kvannvatn: n=12
Kvannelva midtre del: n=175
Kvannelva nært Varpvatn: n=182
Mellomelva (Varpvatn/Mellomvatn): n=25

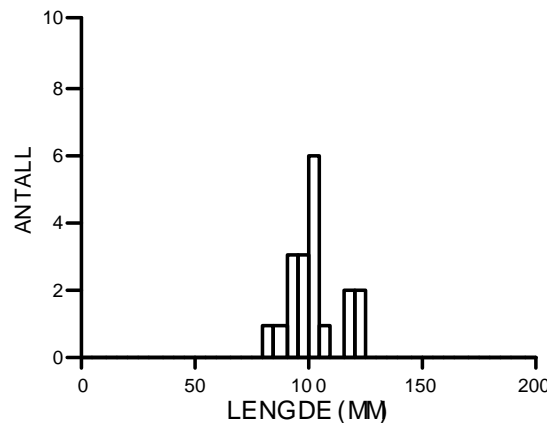
Lengdefordelingen av muslinger fra Kvannelva og Mellomelva er holdt adskilt fordi det var såpass stor forskjell på dem.

I Kvannelva ble 66 muslinger lengdemålt, og disse hadde lengder fra 89–135 mm, med et gjennomsnitt på 119 ± 9 mm (Fig.10a).

I Mellomelva ble 19 muslinger lengdemålt, og disse hadde lengder fra 82–102 mm, med et gjennomsnitt på 102 ± 11 mm (Fig.10b).

Figur 10a. Lengdefordeling av muslinger fra Kvannelva, Varpavassdraget

Figur 10b. Lengdefordeling av muslinger fra Mellomelva mellom Varpvatn og Mellomvatn

Konklusjon

Varpavassdraget har en liten bestand av elvemusling som er lokalisert til Kvannelva samt til Mellomelva mellom Varpvatn og Mellomvatnet. Bestanden var tettest i Kvannelva, men bestod nesten av bare store individer, dvs at rekrutteringen var dårlig. Her var kun ett individ mindre enn 10 cm (n=70).

Ved utløpet av Kvannvatn er Kvannelva litt stri med berg og blokk på bunnen, og her ble det funnet svært få muslinger. Det var betydelig større tetthet i de roligere områdene lenger nedstrøms.

Kvannelva

Mellomelva mellom Varpvatn og Mellomvatn

Kun jevnt store muslinger i Kvannelva

9. Sagelvassdraget, Hamarøy

Sagelvassdraget har et nedslagsfelt på ca. 42 km² og munner ut i Sagpollen innerst i Innhavet.

Sjøvandrende laksefisk kan vandre 2 km opp til Litjevatnet (32 moh) og et lite stykke opp mot Størvatnet (149 moh). Vassdraget har bestander av laks og sjøørret (Jørgensen & Halvorsen 1997).

Resultater

Sagelva (utløpselva fra Litjevatn) og Størvasselva (innløpselva) ble undersøkt.

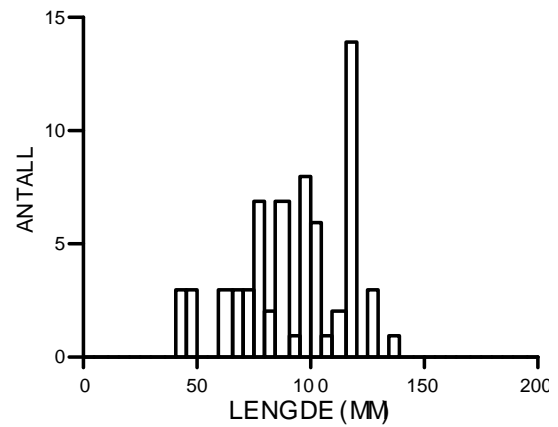
Det ble funnet elvemusling i:

- Sagelva (utløpselva)

Tettheten (antall muslinger/15 min.) var:

Sagelva nærmest Litjevatnet: n=416
Sagelva nærmest havet: n=290

I Sagelvassdraget ble 67 muslinger lengdemålt, og disse hadde lengder fra 42-139 mm, med et gjennomsnitt på 92 ± 24 mm (Fig.11).

Figur 11. Lengdefordeling av muslinger fra Sagelvassdraget, Hamarøy

Konklusjon

Sagelvassdraget har en middels muslingbestand lokalisert til utløpselva av Litjevatnet. Rekrutteringen ser ut til å være middels/dårlig.

Bra muslingområde nært Litjevatnet

10. Nonsvatn/Rundvatn (Sagpollvassdraget), Steigen

Nonsvatnet og Rundvatnet har nedslagsfelt på henholdsvis 5 og 6 km². De to innsjøene munner begge ut i Sagpollen innerst i Lilandsfjorden. Ettersom de to utløpselvene ligger så nær blir det antatt at de har felles bestander, og Nonsvatn og Rundvatn regnes derfor som ett vassdrag (Sagpollvassdraget).

Sjøvandrende laksefisk kan vandre 0.4 km opp til Nonsvatn, og 1 km opp til Rundvatn (Sagelva), samt opp innløpselvene til de to innsjøene (0.4 og 6 km: Trolldalselva). Vassdraget har bestander av sjørørret og sjørørve (Jørgensen 2000).

Resultater

Begge utløpselvene og innløpselvene ble undersøkt.

Det ble funnet elvemusling i:

- Sagelva (utløpselva fra Rundvatn)

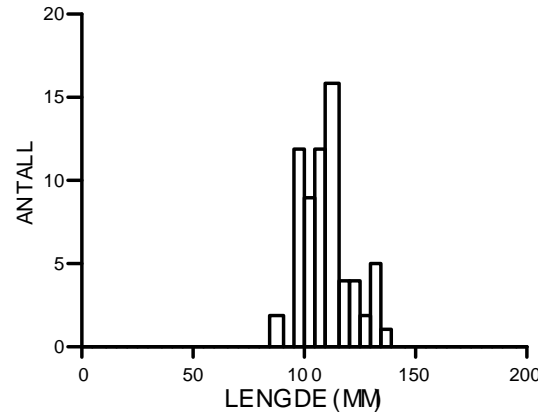
Tettheten (antall muslinger/15 min.) var:

Sagelva, nærmest Rundvatnet: n=98
 Sagelva, midtre del: n= 142
 Sagelva, nedre kulp ved havet: n=220

I utløpselva fra Rundvatnet ble 67 muslinger lengdemålt, og disse hadde lengder fra 86-135 mm, med et gjennomsnitt på 109 ± 11 mm (Fig.12).

Konklusjon

I utløpselva til Rundvatn er det en liten muslingbestand. Rekrutteringen ser ut til å være heller dårlig. Det var svært lite vann i elva da undersøkelsen ble foretatt og det var lett å se muslingene. Vi gravde på bunnen, for om mulig å finne (flere) små individer; uten å lykkes.

Figur 12. Lengdefordeling av muslinger fra Sagpollvassdraget, Steigen

11. Marhaugelva, Steigen

Marhaugelva (Botnelva/Storelva) har et nedslagsfelt på ca 21 km², og munner ut i Botnfjorden innerst i Leinesfjorden.

Elva er 4 km lang fra havet til Allmenningsvatnet. Sjøvandrende laksefisk kan vandre ca. 2 km oppstrøms til vandringshinderet. Elva er kartlagt Karlsen & Sæter (1991), og de fant at den hadde en sjørretbestand.

Resultater

Hele strekningen under hinderet og deler av arealet ovenfor ble undersøkt.

Det ble funnet elvemusling i:

- Fra Allmenningsvatnet til havet

Tettheten (antall muslinger/15 min.) var:

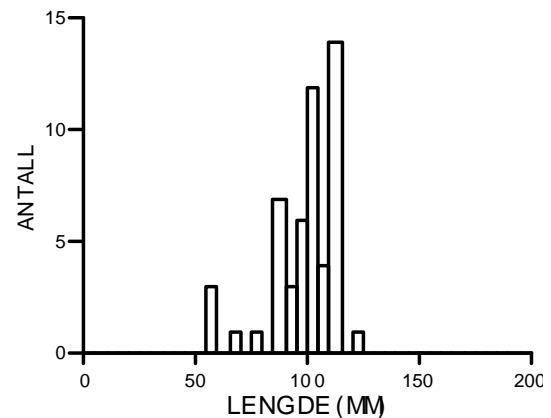
Marhaugelva nærmest havet: n=198
Marhaugelva midtre del: n=202
Marhaugelva nærmest hinderet: n=120

I Marhaugelva ble 52 muslinger lengdemålt, og disse hadde lengder fra 56-122

mm, med et gjennomsnitt på 98 ± 14 mm (Fig.13).

Konklusjon

Marhaugelva har en liten bestand av elvemusling, men rekrutteringen ser ut til å være heller dårlig. Det ble ikke foretatt tellinger ovenfor fossene, men her var tetthetene tydeligvis lavere.

Figur 13. Lengdefordeling av muslinger fra Marhaugelva

Midtre del nedenfor fossene i Marhaugelva

12. Korsvikelva, Sørfold

Korsvikelva har et nedslagsfelt på ca 8 km², og munner ut i Sørfolda ca 4 km nordvest for Røsvik.

Sjøvandrende laksefisk kan ikke vandre opp i elva pga stort fall nederst. Elva drenerer Korsvikdalen, men har ikke forbindelse med Korsvikvatnet som drenerer vestover til Færøyvassdraget.

Resultater

Korsvikelva ble undersøkt fra munningen i havet opp til den ble en liten bekk.

Det ble funnet muslinger i:

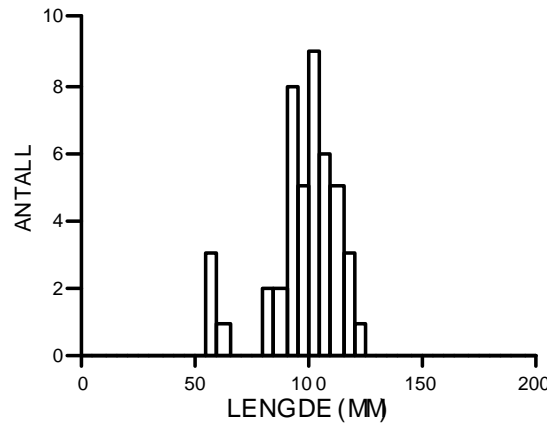
- I Korsvikelva ovenfor brua og opp til den ble minimal av størrelse

Nederste del, nedenfor broa som ligger litt nedenfor Gammoan, var elva for bratt/stri til å huse muslinger. Ovenfor broa var det brukbare tettheter av muslinger i ei ganske stilleflytende elv ca 1 km oppstrøms.

Tettheten av muslinger (antall/15 min) var:

Korsvikelva n= 511

I Korsvikelva ble 45 muslinger lengdemålt, og disse hadde lengder fra 55-120 mm, med et gjennomsnitt på 96 ± 15 mm (Fig.14).

Figur 14. Lengdefordeling av muslinger fra Korsvikelva

Konklusjon

Korsvikelva har ca 1 km stilleflytende strekning med en middels/liten muslingbestand. Rekrutteringen ser ut til å være heller dårlig.

God muslinglokalitet i Korsvikelva

13. Lakselva (Valljorda), Sørfold

Lakselva har et nedslagsfelt på ca 56 km², og munner ut innerst i Sørfolda.

Sjøvandrende laksefisk kan vandre til et hinder som ligger 2-300 m nedenfor Vallvatnet (31 moh). Elva har bestander av laks og ørret (Sæter 1995, Jørgensen 2001).

Resultater

Strekningen fra havet til Vallvatnet ble undersøkt.

Det ble funnet musling:

- Fra havet til vandringshinderet

Elva var svært tørr og svært begrodd, og det var tilsvarende vanskelig å finne levende muslinger. I nedre del (0.5 km) ble det funnet et stort antall døde skjell, ca 40 på 400 m's strekning. De døde skjellene var samtlige over 10 cm lange, i likhet med de fleste levende individer. Kun ett skjell var under 10 cm.

I øvre del av elva var vannføringen enda lavere, og det var nesten umulig å se noe som helst under algedekket. Det ble imidlertid påvist enkelte levende muslinger helt opp til vandringshinderet.

Tetthet av muslinger (antall/15 min) var:

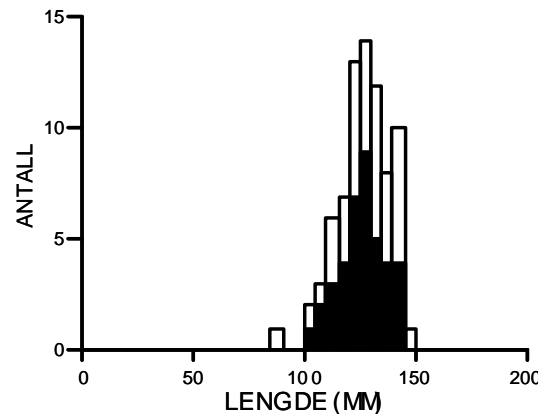
Lakselva (Valljorda) n= 52

I Lakselva ble til sammen 77 muslinger lengdemålt, hvorav 38 var døde og 39 levende. De levende hadde lengder fra 85-150 mm, med et gjennomsnitt på 125 ± 11 mm. De døde hadde lengder fra 101-146 mm, med et gjennomsnitt på 127 ± 10 mm (Fig.15).

Konklusjon

Utbredelsen av muslingene i Lakselva sammenfaller altså med tilgjengelig

strekning for sjøvandrende laksefisk. Vannføringa var meget lav, og det ble observert svært mange døde skjell, samt minimalt med rekruttering. Men observasjonsforholdene var også svært dårlige pga den ekstreme begroingen. Resultatene tilsier at denne bestanden er liten/truet, med dårlig rekruttering, dvs den bør følges opp.

Figur 15. Lengdefordeling av muslinger fra Lakselva (Valljorda). Åpne søyler: levende muslinger. Svarte søyler: Døde muslinger.

14. Helskardåga (Valnesfjord), Fauske

Helskardåga har et nedslagsfelt på ca 7,5 km² og munner ut i Valnesfjordvatnet, som er en brakkvannssjø ett par mil vest for Fauske (Jørgensen 2001). Øvre del av nedslagsfeltet til Helskardåga er tatt til drikkevann.

Sjøvandrende laksefisk kan vandre noen hundre meter opp i elva. Elva er ikke kartlagt mhp fiskeproduksjon.

Resultater

Elva ble undersøkt fra munningen i havet til den ble tørr/kom ut av grunnen rett ovenfor ei trebro.

Det ble funnet musling på:

- Hele den tilgjengelige elvestrekningen

Tettheten av muslinger (antall/15 min) var:

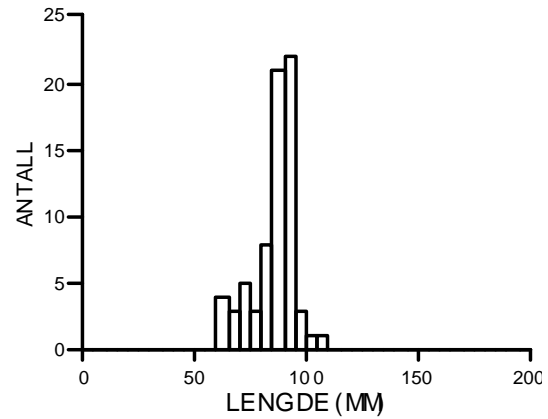
Helskardåga: n= 1517

I Helskardåga ble til sammen 72 muslinger lengdemålt. Muslingene hadde lengder fra 60–105 mm, med et gjennomsnitt på 84 ± 9 mm (Fig.16).

Konklusjon

Helskardåga har svært høge tettheter av muslinger, også ovenfor et berg som er et mulig vandringshinder. Bestanden kan betegnes som middels. Rekrutteringen ser ut til å være middels/liten selv om de minste individene ikke ble funnet. Elva var avgrenset oppstrøms ved at den ble helt tørr.

Her ser det ut til å være en mulig konflikt mellom hensynet til muslingene og uttaket av drikkevann til området.

Figur 16. Lengdefordeling av muslinger fra Helskardåga, Valnesfjord

Nedre del

Høg tetthet av muslinger

Tørr elv øverst

15. Futelva (Breivadelva), Bodø

Futelva har et nedslagsfelt på ca 45 km², og munner ut litt øst for Bodø sentrum.

Sjøvandrende laksefisk kan vandre opp til en foss som ligger litt ovenfor der høyspentledningen krysser elva, litt nedenfor Tussvatnet. Utløpselva fra Soløyvatnet kommer i tillegg inn fra vest, og etter samløpet kalles elva Breidvadelva. For enkelthets skyld bruker vi kun navnet Futelva. Elva har bestander av laks og sjørørret (Karlsen & Sæter 1991).

Resultater

Elva ble undersøkt fra jernbanen opp til vandringshinderet.

Det ble funnet muslinger:

- Fra jernbanen til vandringshinderet.

Tetthetene av muslinger var minimale i øvre del pga at elva hadde for lav vannhastighet. Her ble det stort sett bare observert enkeltindivider med ca 50 m's mellomrom. Størst tetthet var det omtrent midtveis mellom Breivadet og jernbanelinja. Tetthetene avtok nedover til litt under det halve.

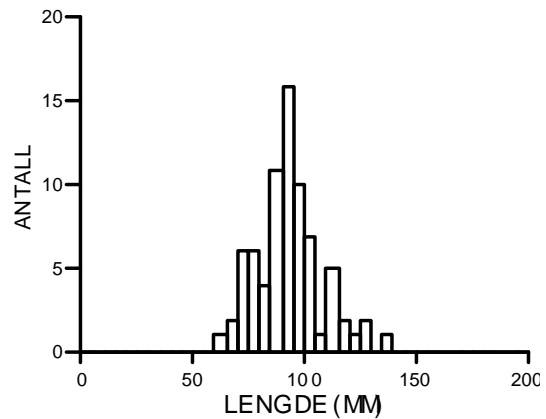
Tettheten av muslinger (antall/15 min) var:

Ved nederste badekulp: n= 968

I Futelva ble til sammen 75 muslinger lengdemålt. Muslingene hadde lengder fra 64-135 mm, med et gjennomsnitt på 92 ± 14 mm (Fig.17).

Konklusjon

I Futelva utnytter muslingene hele den tilgjengelige strekningen for sjøvandrende laksefisk. Tetthetene varierer imidlertid med vannhastigheten, og er høyest i nedre halvdel. Ovenfor badekulpen er det slik at tettheten avtar sterkt oppover. Bestanden er stor mens rekrutteringen ser ut til å være middels/dårlig.

Figur 17 Lengdefordeling av muslinger fra Futelva i Bodø.

God muslinglokalitet

16. Strandåvassdraget, Bodø

Strandåvassdraget har et nedslagsfelt på ca 27 km², og munner ut i Karlsøyfjorden fra Kjerringøya ca 7 km nordøst for tettstedet Kjerringøy. Mesteparten av vassdraget ligger i Strandåvassbotn naturreservat.

Sjøvandrende laksefisk kan vandre ca 2 km oppstrøms til Lillevatnet, videre ca. 1 km opp til Storvatnet (Krokkelva), og ca 5 km i innløpselva til Storvatn (Vassbotnelva/Hårsteinelva). Elva har en sjørretbestand, og sporadisk oppgang av laks (Karlsen & Sæter 1991).

Resultater

Utløpselva, Krokkelva og Vassbotnelva/Hårsteinelva ble undersøkt.

Det ble funnet muslinger i:

- Utløpselva fra Lillevatnet

Det ble funnet muslinger fra havet og ca 400 m oppstrøms (ca 200 m ovenfor brua). Tetthetene av muslinger var lave.

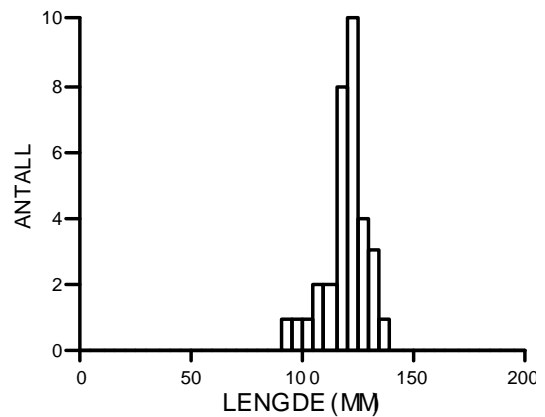
Tettheten av muslinger (antall/15 min) var:

Utløpselva: n=53

I Strandåvassdraget ble til sammen 33 muslinger lengdemålt. Muslingene hadde lengder fra 90-137 mm, med et gjennomsnitt på 118 ± 9 mm (Fig.18).

Konklusjon

I Strandåa er det en liten bestand av elvemusling som utnytter nedre del av utløpselva, men som ser ut til å ha dårlig rekruttering. Utbredelsen til muslingen i vassdraget skyldes sannsynligvis at øvre del av utløpselva, samt de to elvene Krokkelva og Vassbotnelva er svært stilleflytende med slam på bunnen.

Figur 18. Lengdefordeling av muslinger fra Strandåvassdraget på Kjerringøy

Øverste lokalitet

17. Fjærevassdraget, Bodø

Fjærevassdraget har et nedslagsfelt på ca 35 km², og munner ut i Karlsøyfjorden ca 10 km sør for Kjerringøy handelssted.

Sjøvandrende laksefisk kan vandre ca 1 km opp til Fjærevatnet og videre opp i Sørvatnet. Mellom Fjærevatnet og Sørvatnet er det en stilleflytende dyp "lombola" med finkornet substrat. Elva har bestander av laks, sjørøret og sjørøye.

Resultater

Utløpselva fra Fjærevatnet ble undersøkt.

Det ble funnet muslinger i:

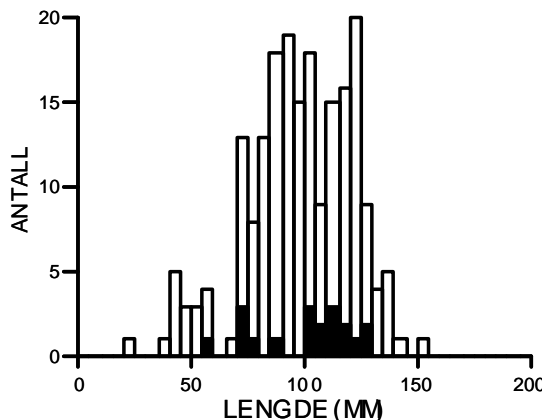
- Hele utløpselva

Tettheten av muslinger (antall/15 min) var:

Øvre del av utløpselva: n=1792
Nedre del, nedenfor brua: n=1484

I Fjærevassdraget ble til sammen 183 levende og 19 døde muslinger lengdemålt.

De levende muslingene hadde lengder fra 21-150 mm, med et gjennomsnitt på 97 ± 24 mm. De døde hadde lengder fra 56-125 mm, med et gjennomsnitt på 99 ± 20 mm (Fig. 19).

Figur 19. Lengdefordeling av muslinger fra Fjærevassdraget, Kjerringøy. Svarte søyler = døde individer.

Konklusjon

Fjærevassdraget har en stor muslingbestand med god rekruttering.

18. Festvågvasdraget, Bodø

Festvågvasdraget har et nedslagsfelt på ca 17 km², og munner ut i Mistfjorden i bukta rett vest for Festvåg ferjeleie. Festvågvasdraget består av utløpselva (ca 2.5 km), Svartvatnet, Nordlivatnet og Husvatnet/Småvatnan. Svartvatnet og Nordlivatnet er forbundet med en kort straum, mens de to sistnevnte innsjøene er bundet sammen med en kort elvestrekning (ca 50 m).

Sjøvandrende laksefisk kan i dag kun vandre ca 250 m opp fra havet til en stor foss (vandringshinder). Elva har dermed ikke bestander av sjøvandrende laksefisk.

Resultater

Utløpselva, straumen mellom Svartvatnet og Nordlivatnet, samt elvestrekningen mellom Nordlivatnet og Husvatnet/Småvatnan ble undersøkt.

Det ble funnet muslinger:

- Utløpselva opp til hinderet
- Strekningen mellom Nordlivatnet og Husvatnet

Tettheten av muslinger (antall/15 min) var:

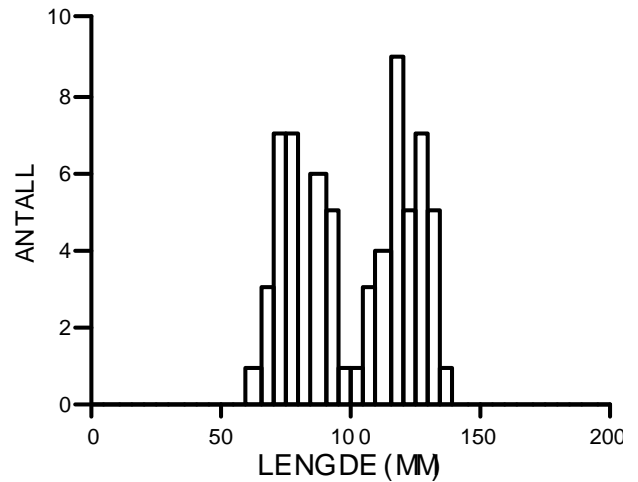
Utløpselva nedenfor hinderet: n=1052

Elva mellom innsjøene: n=4

I Festvågvasdraget ble 66 muslinger lengdemålt og disse hadde lengder fra 64-135 mm, med et gjennomsnitt på 101 ± 22 mm (Fig.20).

Vandringshinderet

Figur 20. Lengdefordeling av muslinger fra Festvågvasdraget i Bodø

Konklusjon

Festvågvasdraget har en middels muslingbestand. Bestanden er konsentrert til den korte elvestrekningen nedenfor vandringshinderet, men enkelte individer finnes også lenger oppe i vassdraget (ovenfor hinderet). Lengdefordelingen viser at rekrutteringen er middels/dårlig, fordi individer mindre enn 64 mm ble ikke funnet.

19. Lakselva i Misvær, Bodø

Lakselva i Misvær har et nedslagsfelt på ca 159 km², og munner ut innerst i Misvær fjorden ved Misvær.

Det er bygd 3 fisketrappar i vassdraget; to ved Jordbru ca 6 km fra elvemunningen, og en i Storfossen, ca 10 km fra munningen. Sjøvandrende laksefisk kan i dag vandre opp til Storfossen, da trappa her er i meget dårlig stand og fisk neppe kan passere.

Lakselva har bestander av laks og sjørrett (Sæter 1995). *Gyrodactylus salaris* ble påvist på laksen i 1975; vassdraget ble rotenonbehandlet i 1990 og friskmeldt i 1995.

Resultater

Lakselva ble undersøkt fra havet og oppover til Kykkelvatnet. Muslinger ble kun funnet i en kulp der elva kommer ut av fjellet.

Det ble funnet muslinger:

- Ved Jordbru i en kulp rett ved siden av laksetrappa

Telling av muslinger (antall/15 min) var:

Jordbru n=1325

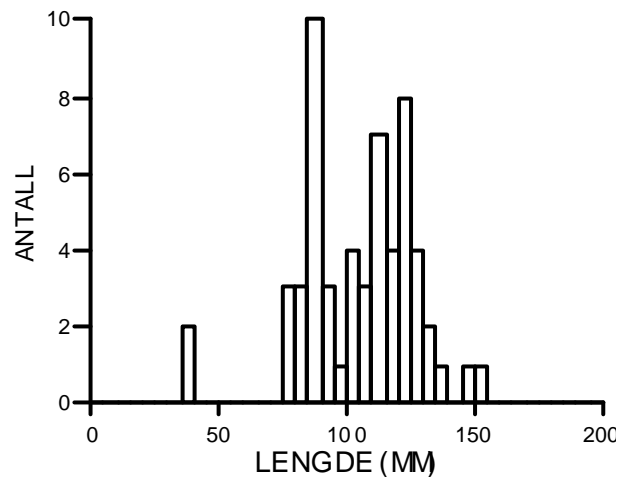

Muslinglokaliteten i Lakselva i Misvær

I Lakselva i Misvær ble 57 muslinger lengdemålt og disse hadde lengder fra 35-152 mm, med et gjennomsnitt på 104 ± 22 mm (Fig.21).

Konklusjon

Lakselva i Misvær har en liten muslingbestand. Tettheten var svært god, men bestanden ser ut til å være konsentrert til en liten kulp på ca 50 m x 5 meter rett ved laksetrappa. Alle individene unntatt to var større enn 75 mm, og rekrutteringen ser derfor ut til å være heller dårlig.

Figur 21. Lengdefordeling av muslinger fra Lakselva i Misvær

20. Valneselva, Bodø

Valneselva har et nedslagsfelt på ca 69 km², og munner ut i Fjellvika, ei sidearm på sørsiden av Saltenfjorden.

Sjøvandrende laksefisk kan vandre ca 1 km opp til en foss som ligger ca 300 m nedenfor utløpet av det store Valnesvatnet (121 moh). Elva har små bestander av laks og sjøørret (Jørgensen 2001).

Resultater

Utløpselva fra Valnesvatnet ble undersøkt både nedenfor og ovenfor vandringshinderet.

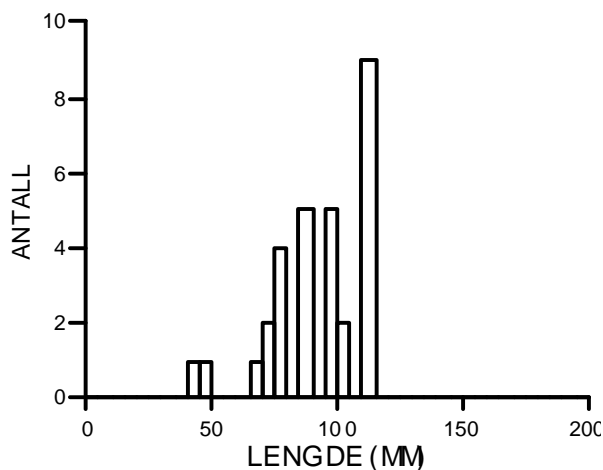
Det ble funnet muslinger i:

- Utløpselva nedenfor hinderet

Tettheten av muslinger (antall/15 min) var:

Kulpen nedenfor hinderet: n=211

I Valneselva ble 28 muslinger lengdemålt og disse hadde lengder fra 42-114 mm, med et gjennomsnitt på 91 ± 19 mm (Fig.22).

Figur 22. Lengdefordeling av muslinger fra Valneselva, Bodø

Konklusjon

Valneselva har en liten muslingbestand konsentrert til et begrenset område av vassdraget. Bestanden så ut til å være dominert av eldre individer, dvs at rekrutteringen er heller dårlig.

Kulpen med muslinger. Vandringshinderet i bakgrunnen.

21. Mølnelva, Bodø

Mølnelva starter i Gardsvatnet og munner ut i Breidvika i Skjerstadjorden. Nedslagsfeltet er ca 52 km².

Mølnelva har fem fosser (vandringshindre), hvorav den første ligger ca. 100 m fra munningen i havet. Elva har dermed ingen bestander av sjøvandrende laksefisk.

Salten Havbruk AS er i lokalisert ved Mølnelva, og tar vann fra Gårdsvatn (Jørgensen 2008).

Resultater

Hele elva fra Gardsvatnet til havet ble undersøkt. Det ble funnet muslinger på alle strekningene mellom fossene.

Det ble funnet muslinger:

- Fra første foss til siste (femte) foss før Gardsvatn

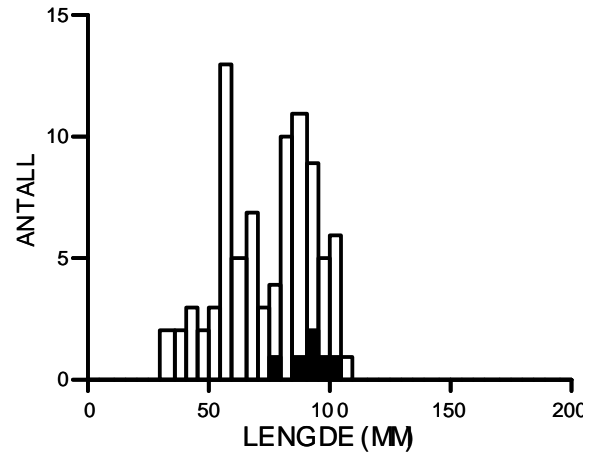
Tettheten av muslinger (antall/15 min) var:

Fra første til andre foss: n=968
Fra andre til tredje foss: n=368
Fra tredje til fjerde foss: n=634
Fra fjerde til femte foss: n=384

Gjennomsnittlig tetthet av muslinger i Mølnelva var 588/15 min. I elva ble 80 muslinger lengdemålt og disse hadde lengder fra 30-110 mm, med et gjennomsnitt på 72 ± 12 mm (Fig.23). I tillegg ble seks døde skjell målt, og disse hadde lengder fra 70-110 mm med et gjennomsnitt på 92 ± 8 mm, dvs eldre individer.

Konklusjon

Mølnelva har en stor og levedyktig muslingbestand som har utbredelse fra første til femte foss. Lengdefordelingen viser at det er god spredning i årsklasser, dvs. god rekruttering (Jørgensen 2008).

Figur 23. Lengdefordeling av muslinger fra Mølnelva i Bodø

Typisk elvestrekning mellom fossene

En av de mange fossene i Mølnelva

22. Følvikelva, Gildeskål

Følvikelva har et nedslagsfelt på ca 7 km², og munner ut på nordvestsiden av Sandhornøya, ca 3.5 km nordøst for Ravika.

Sjøvandrende laksefisk kan ikke vandre opp i elva pga et hinder helt nederst ved havet (Karlsen & Sæter 1991).

Resultater

Muslinger ble funnet i nesten 1 km's lengde. Mest muslinger ble funnet i badekulpen, og utenfor denne var tetthetene bare det halve. I badekulpen var det en del døde skjell, trolig pga badegjestene.

Tettheten av muslinger (ant./15 min) var:

Badekulpen: n= 220

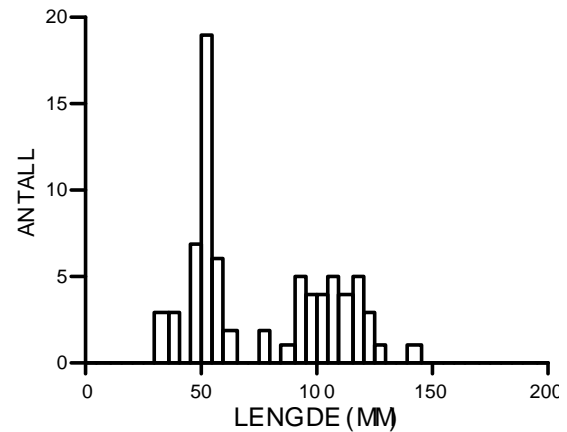
I Følvikelva ble 75 muslinger lengdemålt og disse hadde lengder fra 31-140 mm, med et gjennomsnitt på 75 ± 29 mm (Fig.24).

Badekulpen i Følvikelva

Konklusjon

Følvikelva har en liten muslingbestand hvor mesteparten står i en større kulp. Rekrutteringen ser ut til å være god.

Figur 24. Lengdefordeling av muslinger fra Følvikelva

23. Reipåelva, Meløy

Reipåelva har et nedslagsfelt på ca 32 km², og munner ut litt nord for Glomfjord.

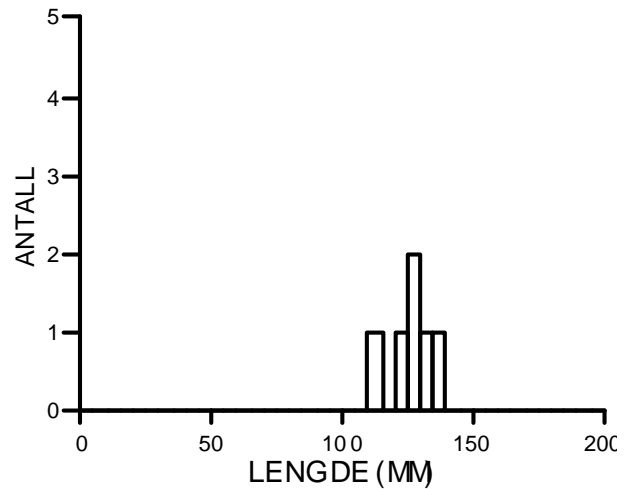
Sjøvandrende laksefisk kan vandre opp i Markvatnet og videre noen hundre meter opp i innløpsbekkene til innsjøen. Vassdraget har bestander av laks og sjørøret (Bjerke & Larsen 1995, Halvorsen & Jørgensen, in prep.).

Resultater

Mesteparten av innløpselvene/bekkene og utløpselva fra Markvatnet til havet ble befart. Med unntak av ett noe dypt område der det stod noen titalls individer ble det kun observert et par enkeltindivider.

Tellinger var ikke mulig her (for dypt).

Det ble målt lengder på 6 individ, de hadde lengder fra 113-137 mm, med et gjennomsnitt på 125 ± 8 mm (Fig.25).

Figur 25. Lengdefordeling av muslinger fra Reipåelva.

Konklusjon

Reipåelva har svært få individer av muslinger og bestanden må kunne betraktes som svært liten/truet. Årsaken til dette er ikke åpenbar; det var i hvert fall gode tettheter av laksefisk i elva (Halvorsen & Jørgensen, in prep.).

Muslinglokaliteten

24. Halsoselva, Meløy

Halsoselva har et nedslagsfelt på ca 10 km², og munner ut litt nord for fergeleiet i Halså.

Elva starter i Småvatnan (78 moh) og flyter rolig nedover ei myr før den faller bratt nedover mot sjøen. Sjøvandrende laksefisk kan ikke vandre opp i elva. Småvatnan ligger for øvrig i et naturreservat. Elva er ikke kartlagt mhp fiskeproduksjon.

Resultater

Elva ble undersøkt fra havet til Småvatnan.

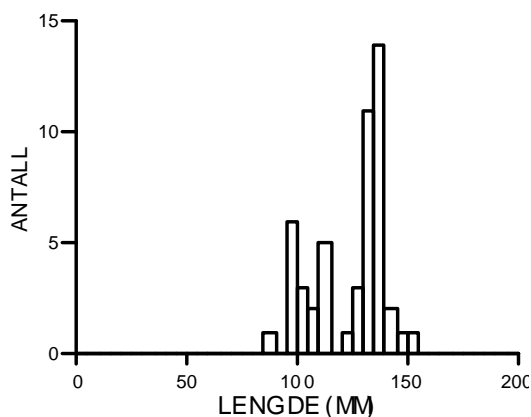
Det ble funnet muslinger:

- Fra broa litt nedenfor Småvatnan (kystriksvegen) og til det bratte partiet ovenfor munningen.

Tetthet av muslinger (antall/15 min) gav:

Halsoselva n= 752

I Halsoselva ble 51 muslinger lengdemålt og disse hadde lengder fra 88-150 mm, med et gjennomsnitt på 123 ± 16 mm (Fig.26).

Figur 26. Lengdefordeling av muslinger fra Halsoselva

Konklusjon

I Halsoselva var det gode tettheter ovenfor vandringshinderet, mens nederste del er for bratt til å være aktuell som leveområde. Bestanden karakteriseres som middels mens rekrutteringa må sies å være dårlig.

Referanser

- Bjerke, A. & Larsen, T. 1995. Habitat- og ressursbruk hos røye, ørret og laks i den lakseførende delen av Reipåvassdraget i Nordland fylke. Hovedoppg. Inst. for biologi og naturforvaltning. Norges Landbrukshøgskole. 72 s.
- Dolmen, D. & Kleiven, E. 1997a. Elvemuslingen *Margaritifera margaritifera* i Norge 2. Zoologisk notat 1997-2, NTNU Vitenskapsmuseet, Trondheim. 28 s.
- Dolmen, D. & Kleiven, E. 1997b. Elvemuslingen *Margaritifera margaritifera* i Norge 1. Rapport zoologisk serie: 1997-6. NTNU Vitenskapsmuseet, Trondheim. 28 s.
- Halvorsen, M. 1993. Sjøvandrende og stasjonær røye og ørret i vassdrag i Lofoten og Vesterålen. Tromsø Museum. 52 s.
- Halvorsen, M. 1997. Fiskeribiologiske undersøkelser i vassdrag i Vesterålen, Lofoten og Ofoten. Vesterålen regionråd. 87 s.
- Halvorsen, M. 1999. Bedre fiske i regulerte vassdrag i Nordland. Fagrapport 1998. Rapport nr 1-1999. Fylkesmannen i Nordland, miljøvernavd. 94 s.
- Halvorsen, M. 2001. Bedre fiske i regulerte vassdrag i Nordland. Fagrapport 2000. Rapport nr 2-2001. Fylkesmannen i Nordland, miljøvernavd. 80 s.
- Halvorsen, M. & Jørgensen, L. 1996. Lake-use by Atlantic salmon (*Salmo salar* L.) and other salmonids in northern Norway. Ecology of Freshwater.Fish 5: 28-36.
- Halvorsen, M. & Jørgensen, L., in prep. Kartlegging av fiskebestander med usikker bestandsstatus i Nordland, med vekt på regionene Salten og Helgeland.
- Halvorsen, M., Kanstad Hanssen, Ø. & Svenning, M. 1999. Kartlegging av fiskebestandene i vassdrag med anadrome laksefisk i Nordland. NINA Oppdragsmelding nr 543. 70 s.
- Jørgensen, L. 1999. Kartlegging av fiskebestandene i små elver i Nordland. Rapport. Nordnorske Ferskvannsbiologer. 23 s.
- Jørgensen, L. 2000. Kartlegging av fiskebestandene i vassdrag med sjøvandrende laksefisk i Vesterålen og Salten. Rapport 2000-02. Nordnorske Ferskvannsbiologer. 37 s.
- Jørgensen, L. 2001. Kartlegging av fiskebestandene i små vassdrag i Nordland. Del 2. Rapport 2001-11. Nordnorske Ferskvannsbiologer. 17 s.
- Jørgensen, L. 2001. Fiskeribiologiske undersøkelser i Lakselva, Valnesfjord og Valnesfjordvatnet, Fauske kommune. Rapport. Nordnorske Ferskvannsbiologer. 11s.
- Jørgensen, L. 2002. Kartlegging av Gårdselva i Forfjorden, Andøy kommune. Rapport 2002-02. Nordnorske Ferskvannsbiologer. 12 s.
- Jørgensen, L. 2008. Kartlegging av elvemusling i Mølnelva, i forbindelse med mulig etablering av kraftverk. Rapport 2008-07. Nordnorske ferskvannsbiologer. 11 s.
- Jørgensen, L. & Halvorsen, M. 1996. Fiskeribiologiske undersøkelser i vassdrag med anadrome laksefisk i nordre Nordland. Rapport. Tromsø museum. 73 s.
- Jørgensen, L. & Halvorsen, M. 1997. Fiskeribiologiske undersøkelser i Sagpollvassdraget, Hamarøy kommune. Rapport. Vesterålen Regionråd.
- Jørgensen, L. & Halvorsen, M. 2008. Kartlegging av elvemusling (*Margaritifera margaritifera*) i Lofoten og Vesterålen 2007. Rapport 2008-01. Nordnorske Ferskvannsbiologer. 36 s.
- Karlsen, T. & Sæter, L. 1991. Fisk og fiskemuligheter i småvassdrag med anadrome laksefisk. Del 2. Salten. Fylkesmannen i Nordland, miljøvernavd. Rapport 2-1991.149 s.

Karlsen, T. & Sæter, L. 1991. Fisk og fiskemuligheter i småvassdrag med anadrome laksefisk. Del 3. Lofoten og Ofoten. Fylkesmannen i Nordland, miljøvernadv. Rapport 3-1991. 79 s.

Karlsen, T. & Sæter, L. 1992. Fisk og fiskemuligheter i småvassdrag med anadrome laksefisk. Del 4. Vesterålen. Fylkesmannen i Nordland, miljøvernadv. Rapport 1-1992. 130 s.

Mejdell Larsen, B. 1997. Elvemusling (*Margaritifera margaritifera* L.). Litteraturstudie med oppsummering av nasjonal og internasjonal kunnskapsstatus. – NINA-Fagrapport 28: 1-51.

Mejdell Larsen, B. & Haartvigsen, R. 1999. Metodikk for feltundersøkelser og kategorisering av elvemusling *Margaritifera margaritifera*. NINA-Fagrapport 037: 1-41.

Sæter, L. 1995. Overvåking av ungfiskbestander og utbredelsen av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Nordland. Rapport nr 3-95. Fylkesmannen i Nordland, miljøvernadv. 195 s.

Vedlegg 1. Nedslagsfelt, vassdragsnummer og utbredelse av elvemusling (*Margaritifera margaritifera*) i utløp-og innløpselver (UTM) i vassdrag i Salten, Ofoten og Vesterålen

Kommune	Nr	Vassdrag	Nedsl felt (km ²)	FOREKOMST AV ELVEMUSLING I VASSDRAGET				UTBREDELSE AV ELVEMUSLING (fra-til)				
				Vassdrags-nr	Ut løp	Ett inn løp	Flere inn løp	Kart Blad nr	UTM start Utløp	UTM stopp utløp	UTM start innløp	UTM stopp innløp
Andøy	1	Gårdselva	40	178.6Z	Nei	Ja (sideelv)	Nei	1232-1	33WWS0528150 33WWS7636520	33WWS0528150 33WWS7637250		
Hadsel	2	Kongsvik-vassdr.	14	157.7x1	Ja	Ja	Nei	1231-4	33WWR0507450 33WWR7591540	33WWR0507550 33WWR7591400	33WWR0507500 33WWR7591050	33WWR0507430 33WWR7591009
Lødingen	3	Mølnelva (Heggstad)	6	177.810	Ja	Nei	Nei	1231-4	33WWR0523700 33WWR7580000	33WWR0524870 33WWR7581170		
Evenes	4	Laksåvassdr.	42	175.3z	Ja	Nei	Nei	1331-1	33WWR0577400 33WWR7599756	33WWR0576300 33WWR7599250		
Evenes	5	Austervikvass.	94	175.1A	Nei	Innløp Holmevatn	?	1332-2			33WWS0591800 33WWS7603380	33WWS0592850 33WWS7604060
Ballangen	6	Forsåvassdr.	300	172.Z	Nei		Sørelva	1233-1			33WWR0568700 33WWR7505000	33WWR0571050 33WWR7572154
							Skaforsen	1233-1			33WWR0567755 33WWR7635000	33WWR0567920 33WWR7641000
Tysfjord	7	Forsåelva	30	171.1Z	Ja	Nei	Nei	1231-2	33WWR0546850 33WWR7560500	33WWR0544700 33WWR7559130		
Tysfjord/Hamarøy	8	Varpavassdr.	91	170.5Z	Nei		Kvannelva	1231-2			33WWR0541770 33WWR7546520	33WWR0541970 33WWR7546740
							Mellomelv	1231-2			33WWR0540670 33WWR7546620	33WWR0540100 33WWR7548260
Hamarøy	9	Sagelv-vassdraget	42	169.4x3	Ja	Nei	Nei	2130-1	33WWR0541170 33WWR7540500	33WWR0540500 33WWR7539350		
Steigen	10	Nonsvatn/Run dvatn (Sagpollvassdr aget)	11	170.3x1	Ja	Nei	Nei	2030-1	33WWR0503860 33WWR7526470	33WWR0540500 33WWR7539350		
Steigen	11	Marhaugelva	21	169.2Z	Ja	Nei	Nei	2030-1	33WWR0506300 33WWR7516550	33WWR0515500 33WWR7518350		
Sørfold	12	Korsvikelva	8	166.310	Ja	Nei	Nei	2129-4	33WWQ0515900 33WWR7486650	33WWQ0515500 33WWQ7485850		

Vedlegg 1 forts. Nedslagsfelt, vassdragsnummer og utbredelse av elvemusling (*Margaritifera margaritifera*) i utløp-og innløpselver (UTM) i vassdrag i Salten, Ofoten og Vestrålen

Kommune	Nr	Vassdrag	Nedsl felt (km ²)	FOREKOMST AV ELVEMUSLING I VASSDRAGET				UTBREDELSE AV ELVEMUSLING (fra-til)					
				Vass- dragsnr	Ut Løp	Ett inn løp	Flere inn løp	Kart Blad nr	UTM start Utløp	UTM stopp utløp	UTM start innløp	UTM innløp	stopp
Sørfold	13	Lakselva Valjorda	56	166.3Z	Ja	Nei	Nei	2129-4	33WWQ0524700 33WWQ7471150	33WWQ0523370 33WWQ7469650			
Fauske	14	Helskardåga	7,5	164.3B	Nei	Ja	Nei	2129-4			33WWQ0510700 33WWQ7466100	33WWQ0510640 33WWQ7463455	
Bodø	15	Futelva	45	231.64Z	Ja	Nei	Nei	2029-4	33WWQ0482800 33WWQ7463430	33WWQ0484500 33WWQ7466000			
Bodø	16	Strandåvassdr.	27	165.8Z	Ja	Nei	Nei	2030-2	33WWR0493300 33WWR7591507	33WWR0494000 33WWS7591440			
Bodø	17	Fjærevassdr.	56	165.7Z	Ja	Nei	Nei	2030-3 2030-2	33WVQ0487900 33WVQ7487400	33WWQ0488715 33WVQ7487349			
Bodø	18	Festvågvasstr..	20	165.5A	Ja	Ja	Nei	2029-1	33WVQ0480956 33WVQ7479800	33WVQ0489550 33WVQ7479600	33WVQ0490550 33WVQ7478030*		
Bodø	19	Lakselva i Misvær	159	162.7Z	Ja	Nei	Nei	2029-2	33WVQ0498850 33WVQ7441470**				
Bodø	20	Valneselva	69	162.1Z	Ja	Nei	Nei	2029-3	33WVQ0476300 33WVQ7451430	33WVQ0476150 33WVQ7451230			
Bodø	21	Mølnelva	52	163.1Z	Ja	Nei	Nei	2029-2	33WWQ0506300 33WWQ7454250	33WWQ0506270 33WWQ7453170			
Gildeskål	22	Følvikelva	17	161.523	Ja	Nei	Nei	1922-2	33WVQ0465500 33WVQ7446750	33WVQ0465840 33WVQ7446201			
Meløy	23	Reipåvassdr.	37	160.43Z	Ja	Nei	Nei	1928-4	33WVQ0441620 33WVQ7422150*				
Meløy	24	Halsosvassdr.	10	159.91Z	Ja	Nei	Nei	1928-4	33WVA0437870 33WVQ7404440	33WVQ0438450 33WVQ7404160			

* kun i en dam

**kun på et sted – jordbru

Vedlegg 2 . *Vassdrag i Salten og Ofoten som er undersøkt mhp. forekomster av elvemusling, men hvor muslingen **ikke** er påvist.*

Kommune	Vassdrag	Vassdragsnr	UTM munning i havet
Vågan	Karlsvatnvassdraget	179.4x1	33WVR4769000 33WVR7567100
Evenes	Tårstadvassdraget	175.4Z	33WWR5675500 33WWR7596700
Hamarøy	Sagvatnavassdraget	170.Z	33WWR5365000 33WWR7533000
Steigen	Skjelvareidvassdraget	169.5Z	33WWR5075000 33WWR7526350

